

Maahanmuuttajien koulutuksen nykytilanne ja kehittämistarpeet

Suunnittelupäällikkö Kirsi Heinivirta

28.3.2019

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Undervisnings- och kulturministeriet

Maahanmuuttajien koulutuspolut ja integrointi

Hallituksen kotouttamista koskeva
toimintasuunnitelma 3.5.2016

okm:n työryhmän
99 esitystä

Puolivälintarkastelu 25.4.2017

Tilanne 15.1.2019

Valtaosa, 80 toteutunut tai
käynnissä

Rakenteelliset uudistukset – pysyvät muutokset

Peruskoulu

- Valmistavan opetuksen rahoitus uudistettu
- Aikuisten perusopetus uudistettu
- Työttömyysetuudella tuetun omaehtoisen perusopetuksen kesto pidennetty (tem)
- Opintotuki koskemaan perusopetusta (HE kevät 2018)

Ammatillinen koulutus

- Yleisestä kielitaitovaatimuksesta luovuttu 1.1.2018
- Kielen oppimisen tuki huomioitu rahoitusperusteissa

Yliopistot ja ammattikorkeakoulut

- Vastuukorkeakoulutoiminta käynnissä kevästä 2016
- Palveltu noin 1 800 maahanmuuttaja-asiakasta

Kotoutumiskoulutus

- Kotoutumiskoulutuksen ja – ohjeistuksen uudistukset 2016 ja 2017 (tem) -> koulutuspolut

Vapaa sivistystyö

- Uusi maahanmuuttaja-koulutus
- Kotivanhemmat ym.

Kertaluonteiset, määräaikaiset toimet

Opettajan-
koulutus

Opiskelija-
määrälisäykset

Selvitykset (esim.
opettajatarve) ja
arvioinnit (esim. amk
valmentavan
koulutuksen
vaikuttavuus)

Valtionavustukset
kehittämiseen

Erasmus +

Tilasto- ja tietopohjan
kehittäminen, tietojen
siirtyminen
hallinnonalojen välillä

Materiaalit
verkostot

Yleisten
kielitutkintojen
digitalisointi

Töihin Suomeen – Hallituksen maahanmuuttopoliittinen ohjelma työperusteisen maahanmuuton vahvistamiseksi ¹⁾

- **Tavoite: Maassa asuvien maahanmuuttajien työvoima- ja osaamispotentiaali tunnistetaan ja hyödynnetään nykyistä tehokkaammin suomalaisilla työmarkkinoilla.**
- Toteutus: Maahanmuuttajien olemassa olevaan osaamiseen perustuvia polkuja työmarkkinoille tai yrittäjyyteen tuetaan. Korkeakoulut ja oppilaitokset tehostavat muualla hankitun osaamisen ja tutkintojen tunnustamista ja hyväksilukemista. Samoin kehitetään muualla hankitun osaamisen dokumentointia. Tavoitteena on, että aikaisemmin hankittu osaaminen saadaan täysimääräisesti käyttöön työelämässä.

OECD:n suositukset 9/2018 ¹⁾:

Parannetaan koordinaatiota ja varmistetaan resurssien tarveperusteinen kohdentaminen

Tarjotaan pitkään maassa asuneille maahanmuuttajille toinen mahdollisuus

- Varmistetaan, että kielikoulutusta on tarjolla sitä tarvitseville.
- Varmistetaan, että maahanm. erityistarpeet eivät unohdu tavallisissa palveluissa.

Naiset

- Ohjataan järjestelmällisesti työvoimapalvelujen asiakkaisiksi äitiysvapaan jälkeen, uudistetaan kotihoidontukea

Maahanmuuttajien lapset

- Testataan järjestelmällisesti maahanmuuttajataustaisten lasten kielitaitoa
- Pyritään lisäämään osallistumista esiopetukseen erityisesti 3- ja 4-vuoden iässä
- Kehitetään sähköistä viestintää täydentäviä tapoja saavuttaa vanhemmat

Nuoret maahanmuuttajat

- Varmistetaan riittävä kouluun valmistava tuki ennen peruskoulun aloittamista
- Lisätään tukea oppivelvollisuuden loppuvaiheessa maahan saapuneille nuorille

OKM:n työryhmän uudet esitykset 16.1.2019

- Opettajat ja varhaiskasvattajat; maahanmuuttajataustaisia opettajia lisää, kulttuurinen moninaisuus peruskoulutukseen ja täydennyskoulutukseen
- Suomen/ruotsin kieli; varhaiskasvatukseen osallistumisen lisääminen, peruskoulussa opetuskielen kehittymisen systemaattinen seuranta, perusopetukseen valmistavan opetuksen varmistaminen
- Heikompien oppimistulosten syiden selvittäminen ja erilaisten interventtioiden ja tuen mallien testaaminen, perusopetusta koskevan oppivelvollisuuden ajallinen pidentäminen niiden osalta, jotka eivät saa oppimäärää säädetyssä ajassa suoritettua.
- Korkeakoulujen täydentävien lisäopintojen lisääminen
- Osaamiskeskustoiminnan laajentaminen, kaikille oleskeluluvan saaneille pääsy suomen/ruotsin kielen opintoihin, tiedon kulku

Eduskunnan tarkastusvaliokunnan mietintö kotouttamisen toimivuudesta 23.1.2019

- Selonteko eduskunnalle kotouttamisen toimivuudesta 2020
- Kotoutumislain uudistaminen eduskuntakäsittelyn pohjalta
- Kotouttamisen merkittävä nopeuttaminen (kotoutumisjakso vuoden mittaiseksi, toimintojen tehostaminen)
- Kotoutumisen kokonaisvastuu kunnille
- Kieliopintojen uudelleen järjestäminen, jotta opetuksen laatu turvataan ja oppimistulokset paranevat
- Kotoutumissuunnitelmaan sisältyvän kielikoulutuksen velvoittavuuden lisääminen
- VOKien opintotoiminnan velvoittavuuden lisääminen ml koe
- Maahanmuuttajanaisten työllistymisen edistäminen, kolmannen sektorin osuuden kasvattaminen